

SPORTDORP - BLIJHAM

Ons doel? Een leven lang actief in de eigen omgeving

Bellingwedde in het oosten van Groningen: een kleine gemeente, maar wel een gemeente met maar liefst drie sportdorpen. Wethouder Bart Huizing is er trotse ‘eigenaar’ van. In een enthousiast gesprek met deze wethouder van Bellingwedde, de voorzitter van Sportdorp Blijham Geert de Roo en buurtsportcoach Jack Kamminga vanuit Huis voor de Sport Groningen, bespreken we de successen van één van deze drie sportdorpen, Blijham.

Blijham is een typisch Gronings plattelandsdorp. Het heeft 2300 inwoners, er zijn twee basisscholen van elk 100 leerlingen en de meeste sporten zijn centraal gevestigd op één locatie: sportpark Blijham. Hier zijn de drie grootste sportverenigingen van het dorp te vinden: gymnastiekvereniging SVB, tennisvereniging TC Odvia en voetbalvereniging ASVB. Van oudsher is er een goede samenwerking tussen deze verenigingen: men weet elkaar goed te vinden. Blijham was met deze kenmerken een zeer geschikte plek om in 2008 als proeftuin van NOC*NSF te starten met de interventie Sportdorp. Inmiddels is Sportdorp Blijham alweer twee jaar een stichting waarin de voetbal-, tennis- en gymnastiekvereniging vertegenwoordigd zijn. Aan het roer staat Geert de Roo. Als voormalig voorzitter van de voetbalvereniging al jarenlang betrokken bij de sport in Blijham.

“In Sportdorp Blijham willen we vooral inactieve mensen weer aan het sporten krijgen. Een ander sportaanbod creëren dat voldoet aan hun wensen. Op een vrijblijvende, vernieuwende en laagdrempelige manier, anders lukt het niet.” Sportdorp heeft hierin een belangrijke rol gespeeld, maar is niet altijd de partij die ook daadwerkelijk dit nieuwe aanbod organiseert. Integendeel, “in Blijham zijn juist de verenigingen zelf heel actief om nieuwe activiteiten op poten te zetten”, vertelt Geert. “De gymnastiekvereniging bijvoorbeeld is hard bezig om steeds maar weer nieuwe leden te vinden. Daar hebben ze ons niet meer voor nodig. Heel misschien bij het vinden van een extra trainer of het helpen zoeken naar een potje met subsidie. Als ze ons nodig hebben, helpen we ze, maar het initiatief wordt lokaal opgepakt,” aldus de voorzitter van Sportdorp.

“Sportdorp is vooral belangrijk geweest bij het openen van de ogen van de bestuurders van onze verenigingen. Dat ze niet alleen maar moeten focussen op hun eigen tak van sport, maar breder moeten kijken bij het aanbieden van activiteiten”, vult Jack aan. Onderdeel van de Sportdorp-aanpak is het versturen van een enquête naar alle inwoners om de sport- en beweegwensen van iedereen in het dorp in kaart te brengen. De enquête vormt de basis waarop nieuw sportaanbod gecreëerd kan worden. “Zo is de gymnastiekvereniging nu begonnen met freerunning omdat de jongeren in het dorp er naar vroegen. Ik durf te zeggen dat ze dit anders nooit gedaan zouden hebben”, vervolgt Jack. “We hebben clubs geleerd om breder te kijken dan wat ze al aanbieden.” Die bredere blik en het aanbieden van andere soorten sport- en beweegactiviteiten zijn ook voor Bart Huizing de belangrijkste resultaten. “Je zag dat de behoefte van de bewoners niet altijd meer aansloot bij wat aangeboden werd. In Sportdorp Blijham wordt nu echt breder gekeken. Denk aan activiteiten zoals jeu de boules en BBB. Je gaat doen wat je leuk vindt en hoeft niet meteen lid te worden. En dat is wat mensen willen. Men zoekt meer naar die vrijblijvendheid.”

Aanjager en continuïteit

Voor de continuïteit van de activiteiten in Sportdorp Blijham is het belangrijk dat er een aanjager is en blijft. Tijdens het proeftuinproject van NOC*NSF was er geld beschikbaar voor de inzet van een professionele kracht om de diverse activiteiten aan te jagen, te initiëren en uit te voeren. Na afloop van die periode valt het geld en de coördinator weg en moeten de vrijwilligers het weer zelf doen. In Blijham is dit opgelost door de inzet van Jack, die als buurtsportcoach voor een aantal uur per week verbonden is aan Sportdorp Blijham. Geert: “We hebben een heel actief stichtingsbestuur, maar het is erg prettig dat Jack net even een boost kan geven. Om mee te denken, mee te werken met de activiteiten en door als aanjager mensen te motiveren. Hij werkt niet eens zo heel veel uur in de week specifiek voor ons in Blijham, maar dit werkt heel goed.”

Ook de rol van de sportverenigingen is erg belangrijk voor de continuïteit van de georganiseerde activiteiten. Het initiatief voor het starten van activiteiten komt regelmatig vanuit Sportdorp Blijham, maar wordt vervolgens in samenwerking met de verenigingen opgepakt en uitgevoerd. “We stimuleren verenigingen uit het Sportdorp om de uitvoering op te pakken en vooral ook om de activiteiten over te nemen. Ik vind het dan overigens wel fijn dat ze hiervoor het logo van Sportdorp gebruiken, naast het eigen logo uiteraard. Gezamenlijk vullen we dat in”, aldus Jack.

Sponsoring

Het drietal zou eigenlijk elke gemeente willen adviseren om Sportdorp te omarmen en dan ook jaarlijks een budget te reserveren voor het organiseren van activiteiten. Helaas is Bellingwedde een armlastige gemeente en is er om die reden geen activiteitenbudget. “Wij moeten zelf kijken waar we de middelen vandaan halen”, vertelt Geert de Roo. “Per activiteit of nieuwe accommodatie kijken we waar we geld vandaan kunnen halen. We merken dat lokale ondernemers het leuk vinden om te sponsoren. En het gaat overigens allemaal niet om heel veel geld. Je moet gewoon een beetje creatief zijn.”

Geert is actief en creatief in het zoeken en vinden van de kleine bedragen die het mogelijk maken steeds weer nieuwe activiteiten te (laten) organiseren en om uitbreidingen op het sportpark te realiseren. Maar ook vanuit Huis voor de Sport Groningen, eigenaar van de interventie Sportdorp; Vitale kernen en buurten, wordt aandacht besteed aan borging en continuïteit. Zo krijgen alle Sportdorpen in het laatste jaar van de looptijd van de interventie een training over de verschillende aspecten van borging. Daarin wordt onder andere uitgelegd hoe je lokale sponsoring kan vinden.

Voor elkaar en door elkaar

Niet alleen het binnenhalen van lokale sponsoring is belangrijk. Voor Sportdorp Blijham is ook de inzet van vrijwilligers van onschatbare waarde. “Vrijwilligers zijn hier gelukkig voldoende te vinden”, zegt Geert. “We hebben het dan vaak over mannen van pensioengerechtigde leeftijd. We kennen elkaar allemaal en vinden het gezellig. Eerst een kopje koffie, het weekend doornemen en daarna aan het werk”, legt Geert uit, die zelf ook altijd actief aan de slag gaat. Op deze manier is in Blijham onder meer een extra jeu de boules-baan gerealiseerd, een materiaalenhok op het sportpark en ook is Sportdorp Blijham initiatiefnemer geweest van de Lutje Arena. Deze nieuwste aanwinst op het sportpark is een multifunctioneel sportveldje van 12 bij 24 meter waarop iedereen vrij kan voetballen, volleyballen, tennissen of basketballen. “Dat is een mooi voorbeeld van verschillende middelen: de financiering is afkomstig vanuit Europese subsidies en vanuit sponsoring door lokale ondernemers. En het hekwerk is in elkaar gelast en geplaatst door vrijwilligers”, voegt Bart Huizing toe.

Sportdorp Blijham is inmiddels niet meer weg te denken uit dorp. Sportdorp leeft, er zijn veel ideeën en er worden veel activiteiten georganiseerd voor de inwoners. De betrokkenheid bij Sportdorp is groot. “Voor elkaar en door elkaar, daar valt of staat het wel bij. In Blijham kent iedereen elkaar en het ons-kent-ons gehalte is heel hoog. En dat verklaart ook het succes van Sportdorp Blijham. Mensen willen wat doen voor elkaar, de lijntjes zijn kort, waardoor we alles beter kunnen organiseren”, concludeert De Roo.

Een aantal tips vanuit het voorbeeld in Blijham:

- Zet een professionele aanjager in om Sportdorp actief te houden. Bijvoorbeeld door een buurtsportcoach voor een aantal uur in te zetten als sportdorpmanager.
- Als de financiële middelen vanuit de gemeente gering zijn, ga actief op zoek naar sponsoring van lokale ondernemers en fondswerving. Maak gebruik van de vrijwillige inzet van bewoners voor het aanleggen van accommodaties en organiseren van activiteiten.
- Sportdorp is een goede manier om huidige verenigingen te faciliteren om het aanbod laagdrempeliger te maken

- Voordeel van een dorp is dat iedereen elkaar kent. Men wil wat doen voor elkaar. Zo ook bijvoorbeeld de planning van de bezetting van de sportaccommodatie. Die sluit beter op elkaar aan als mensen elkaar weten te vinden.

Het doel van ‘Sportdorp; Vitale kernen en buurten’ is de leefbaarheid in een dorp of wijk te vergroten. Sport en bewegen is daarbij het bindmiddel. In een vitale kern of buurt spelen de bewoners en sportaanbieders een hoofdrol. Op basis van hun behoeften en ideeën wordt een vernieuwend sport –en beweegaanbod dichtbij de mensen gecreëerd. Het nieuwe (sport)aanbod wordt laagdrempelig aangeboden in de vorm van activiteiten, modules en flexibele lidmaatschappen. Zo kunnen zoveel mogelijk inwoners (vaker) gaan sporten. Actief meedoen is het sleutelwoord: als deelnemer, als aanbieder, als vrijwilliger of soms gewoon als supporter.

De doelgroep van de interventie Sportdorp omvat primair alle inwoners van een dorp of wijk. Samenwerking staat bij deze interventie centraal. Samenwerking tussen sportverenigingen, zorg, welzijn, onderwijs en dorpsbelangen. Huis voor de Sport Groningen is eigenaar van deze interventie.

Sportdorp; Vitale kernen en buurten richt zich specifiek op het creëren van nieuw sport- en beweegaanbod dicht bij de mensen zelf en is daarmee inzetbaar binnen verschillende thema’s, waaronder krimp, armoede en participatie. Ook andere interventies passen goed bij deze thema’s.

Denk bijvoorbeeld ook aan:

- Freerunning
- Sport en spel op de BSO
- Be Interactive
- Cruyff Foundation Community Program
- 45+ Voetbal
- Start to Run

U vindt een uitgebreid en volledig overzicht van erkende interventies binnen dit thema en op diverse andere onderwerpen op www.effectiefactief.nl.